

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemani veljaja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemani veljaja: Za celo leto 13 gld., za pol leta 6 gld. 50 kr., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljaja 1 gld. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljaja tristoletna petiti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenemski nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 94.

V Ljubljani, v ponedeljek 27. aprila 1885.

Letnik XIII.

Kranjski državni poslanci pa dolenska železnica.

V naših časnikih se je poslednji čas mnogo pisarilo o dolenski železnici, zato mislimo, da ne bo odveč, ako tudi „Slovenec“ o njej spregovori nekoliko besed in iz zanesljivega vira pojasni, kako ta reč stoji. Pri tem nas ne vodi nobena postranska misel, in noben drug namen ne, kakor edino le ta, da resnici spričevanje damo in dejansko popravimo, kar se je o tej zadevi napačnega pisarilo, in kar je na Dolenskem zbudilo veliko šuma in hrupa.

Dolenska železnica je že skoraj 20 let na dnevnem redu javnega razpravljanja, in pečali so se ž njo že naši prejšnji poslanci, zlasti pa je dosedanji noben trenutek niso spustili spred oči. V javnih sejah in posebnih razgovorih z merodajnimi krogi so vsi skupaj in vsak posebej povdarjali silno potrebo te železnice in vladi priporočali, da naj usliši iskrene prošnje in že skoraj prične to delo. Ob enem so pa opominjali, da dežela kranjska in naše občine nikakor niso v takem stanju, da bi mogle z lastnimi močmi to delo prirediti, še manj pa ga izvršiti, ampak da se mora to goditi kolikor mogoče na državne stroške.

Vsled teh vztranih razgovorov, prošenj in priporočil obljubil je gosp. kupčijski minister že lansko leto, da hoče reč po vsej moči podpirati, ako dežela kranjska in posamezniki pokažejo, da se v resnici za to železnico zanimajo. Da bi se tem željam g. kupčijskega ministra vstreglo, delali so naši državni poslanci pri deželni zboru na to, da se je v zadnjem zasedanju dovolilo 5000 gold. za merjenje ali trasiranje dolenske železnice, ob enem pa se je postavila družba ali konsorcij veljavni mož, ki so se zavezali vse za trasiranje in zidanje dolenske železnice potrebno pripraviti, ne da bi pri tem iskali kakega lastnega dobička in delo na tak način podražili.

Preteklo jesen so se naši poslanci z merodajnimi krogi dogovorili, kako se bode vršilo trasiranje ali merjenje dolenske železnice. Samo po sebi se umé, da se nadrobne posameznosti ne morejo javno

razpravljati, vendar pa obljubljene molčečnosti menda ne prelomimo, ako povemo, da se bode železnica merila, ne da bi našo deželo zadelo kaj več stroškov kakor gori omenjenih 5000 gold., ki jih je v ta namen dovolil deželni zbor kranjski. Ko je bilo vse to dogovorjeno in obravnano, vložila je družba, ki se je za gradnjo dolenske železnice osnovala v Ljubljani in kateri je načelnik g. Kušar, prošnjo do slavnega ministerstva, da bi se smele delati prve priprave. Ta prošnja bi bila gotovo že rešena, ko bi ne bila imela g. kupčijskega ministra in železniškega oddeleka njegovega ministerstva najprej z državnim proračunom in pozneje s severno železnico toliko opraviti, da jima ni bilo mogoče se s kako drugo rečjo pečati. Iz tega toraj naši bralci sprevidijo, da ni res, kakor je pisal „Ljubljanski list“, okoli 10. aprila, da ima g. profesor Šuklje za dolensko železnico vsaj to zaslugo, da je to zadevo zopet spravil v tok; ona je bila že veliko prej po naših državnih poslancih napeljana v pravi tok, in bo, ako Bog dá, tudi srečno dognana.

Še potrebnejši, kakor to, zdi se nam popraviti spisa, ki jih je g. prof. Šuklje o „dolenski železnici“ objavil 2. in 3. aprila v „Ljubljanskem Listu“. Nečemo pa tukaj pretresati vprašanja, je li prav ali ne, za materialen dobiček dati, ali bolje prodati kako načelno pravico. Vsakdo sodi o tem po svoje; g. profesor „bi se, kakor pravi, za trenutek ne premišljeval, z obema rokama bi hlastno segel po materialnem dobičku“; človek pa, ki ni zgolj materialist, zopet sodi — in tej sodbi se pridružimo tudi mi — da se načelna pravica nikdar ne sme dati za materialen dobiček, in ako ga sila žene, zaradi materialnega dobička odpovedati se naravni pravici in za pravo spoznanemu načelu, dolgo dolgo premišljuje, kaj bi storil, in ne seže z obema rokama, ampak le z eno, in še s to nekako zoperno, tudi ne hlastno, ampak s tužnim srcem po materialnem dobičku, in komaj pričakuje trenutka, ko si more zopet prisvojiti svoje le s kruto silo mu odvzete načelne pravice. Toda s tem vprašanjem se nečemo obširneje vkvvarjati, marveč z nekaterimi drugimi rečmi, ki so v nasprotju z dejansko resnico.

Kdor je omenjena spisa bral, bi bil kaj lahko sodil, da se nihče izmed naših poslancev v zadnjem času ni posebno brigal za dolensko železnico, da jo je res še le g. prof. Šuklje zopet spravil v tok in da je nihče ne bode dognal, kakor samo on. Iz Novomeške okolice se nam je poročalo, da ljudje res tako govoré in da je bil zaradi tega velik vriš vstal zoper dosedanje poslance, kakor da bi oni ne bili storili svoje dolžnosti. Ker je g. profesor v prvem članku pisal, da je „potrkal pri gospodih ministrih in drugih merodajnih dostojanstvenikih“, potem pa gledé dolenske železnice pripovedoval reči, ki se niso vjemale s tem, kar so naši poslanci vedili, mislili so celó nekteri izmed njih, da je vlada morda spremenila svoje prejšnje namene. In ker so bili že pred počitnicami sklenili, se pred razhodom še enkrat skupno podati k gospodom ministrom zaradi dolenske železnice, hoteli so pri tej priliki zvedeti kako in kaj.

V ta namen sošli so se 21. t. m. na Dunaji, kjer sta se jim pridružila še gospoda Kušar in Murnik, ki sta hotela to priliko porabiti, da bi vlado prosila, naj bi blagovolila hitro rešiti prošnjo za potrebne priprave. Grof Hohenwart je vodil deputacijo, ki se je podala najprej k g. minister-skemu predsedniku grofu Taaffeju. Dogovorjeno je pa bilo, da bodo razni gospodje povedali, kar se jim bode potrebno zdelo. Prvi je poprijel besedo grof Margheri ter je omenjal, da so si poslanci šteli v dolžnost, pred razhodom še enkrat priti k gospodu ministru in ga prositi krepke podpore za dolensko železnico, ker so nekteri spisi v nekem vladnem listu med prebivalstvom napravili veliko vriša. Ko grof Taaffe na to vpraša, kdo je pisal dotične članke, grof Margheri odgovori, da profesor Šuklje v „Ljubljanskem Listu“ pripoveduje, kako je potrkal pri g. ministerskem predsedniku, pri kupčijem ministru in glavnem direktorju Czediku in iz teh razgovorov kar naravnost poroča, da se je zastonj nadjati, da nam bode država sama na svoje stroške delala dolensko železnico. Dalje g. grof omenja velike revščine posameznih prebivalcev in dežele Kranjske, ki nikakor ni v stanju železnice

LISTEK.

„Dvanajsterim večerom“ drugi dodatek.

(Dalje.)

Prijatelji toraj in nasprotniki mojih principov potrjujejo mojo razlago; nasprotniki seveda niso gotovo si mislili, kako se bodo ravno njihove pohvalne izjave o pesniku dale obrniti v najsijajniše potrdilo od mene zastopanega razlaganja. — Hvala jim lepa zato; iz tega je razvidno, da stoji za menoj vse razumništvo slovensko, verno in liberalno. In mislim, da g. nasprotnik moj bo našel malo razumnih Slovencev, ki bi zlagali se z njegovo obrambo, vernih ne, ker so v pesnih prejasno izraženi protiverski nazori, nego da bi jih mogel g. protikritik moj popolnoma prekriti; a tudi liberalnih ne, zato ker ti našega pesnika ravno zaradi onih nazorov toliko povzdigujejo, katerih moj g. nasprotnik v pesnih noče najti izraženih. Morda je g. nasprotnik že sam sprevidel, da je vendar-le malo pregoreče prizadeval si pesnika oprati, ker, dokler so pesni take, kakor na-

hajamo tiskane, ga nikdo ne bo mogel popolnoma oprati. *)

Ni jih verzov, ni jih besed v slovenskem slovstvu, ktere bi bile tako na drobno in obširno razlagane, kakor konečni verzi „Človeka nikar!“ In ti sam, dragi Mirko, me boš hotel morda vprašati, zakaj sem že spet toliko pisal, ko bi manj bilo zadost-

*) Ko je bil nazoči spis že odposlan, prinesel mi je prijatelj praško „Politik“, kjer se je oglašil nov nasprotnik, g. Fr. Selak. Tudi ta, dasi se v mojo nemilo kritiko tako silno zaganja, vendar mojo obsodbo načelno odobruje, rekoč: er (Gregorčič) theilt wohl den Pessimismus Stritar's ... In spet drugje tudi on priznava, kar sem jaz trdil ... dass gelegentlich (pri Gregorčiču) eine pessimistische Weltauffassung durchbricht Gregorčič ist demnach bis zu einem gewissen Grade Pessimist. V tem, pravi, muss ich Dr. Mahnič Recht geben. In več tudi ne potrebujem. Toraj vendar pesimizem, in sicer — Stritarjev! Dovolj. Sicer pa, kar se tiče g. Selakove protikritike v „Politiki“, bomo že še govorili, ker jaz nikomur rad dolžan ne ostanem, najmanj pa o tako načelnih vprašanjih. Za zdaj odgovarjam g. Selaku le toliko, da nisem še videl tako čudne zmesi raznih popolnoma si nasprotujočih principov, kakor jih je on nakopičil v omenjenem spisu. Morda li tudi on misli, da je res mogoče biti pravi kristijan in ob enem panteist, nekako tako, kakor g. Stritar trdi, da je njegov idealizem ob enem idealizem katoliških duhovnov?

Pis.

valo. A hotel sem to, da se enkrat vprašanje o pravem pomenu te pesni definitivno reši, ter da se iz te pesni tudi ostale laglje sodijo. Potem pa sem se pisoč o tej pesni ob enem postavil na više stališče in imel pred očmi splošni smoter. Od vprašanja namreč, kako imamo razumeti „Človeka nikar!“, odvisno je, zdi se mi, nadalje drugo za nas veliko važnije vprašanje, kako se smé sploh pri nas pisati, kake nauke in ideje vporabljati v pesništvu ali v umetnosti sploh. To vprašanje zdi se meni toliko večje važnosti, ker se je v zadnjih letih v naše mlado slovstvo vcepil duhomoren, pogubni panteistični pesimizem, ki vedno dalje in dalje omamlja mlade duhove in jih v svoj vrtinec vleče. Dokazal sem, da ta pesimistični duh véje tudi iz „Človeka nikar!“, kakor iz drugih poezij Gregorčičevih. Ako toraj odobrimo nazore izražene v Gregorčičevih poezijah, priznavamo ob enem tudi pesimizem za resnico in tako proglasimo kot prave one principe (načela), kateri so živa negacija (zatajenje) krščanstva; kakor hitro pritrdimo Gregorčičevim načelom, odpremo naši mladi inteligenciji, posebno učeči se mladini, vrata v tempelj modernega pesimizma. Da, ta učeča se mladina, kaj si bo mislila

delati na ta način, kakor priporoča g. prof. Šuklje in kakor se godi v drugih bogatejših deželah, kakor na Gorenjem Avstrijskem, Moravskem itd. ter dostavlja, da bode morala država prevzeti večji del vseh stroškov, ako ji je mar za dolensko železnico. Grof Taaffe na te besede odgovori, da se pač spominja, da je bil g. profesor Šuklje enkrat pri njem o neki osebni zadevi, zaradi svoje prestave, toda zaradi dolenske železnice z njim Šuklje ni govoril nobene besedice, mogoče da je govoril o njej s kom drugim, a z njim ni o tej železnici čisto nič govoril. Tem besedam g. ministerskega predsednika popolnoma nasprotuje, kar g. profesor Šuklje piše v „Ljubljanskem Listu“ štev. 74, kjer pravi: „Stopil sem k eksc. g. ministerskemu predsedniku grofu Taaffeju, kteremu sem se itak moral zahvaliti v neki osebni zadevi. Pogovarjala sva se o naših političnih razmerah, zlasti z ozirom na bodoče volitve in pri tej priliki sem se usojal pozornost odličnega državnika obračati na zapuščeno dolensko stran, popisati mu njeno bēdo, ter priporočati prevzvišenemu gospodu dolensko železnico.“

Pa tudi to se ne vjema z resnico, kar gosp. profesor piše o načinu, po kterem naj se dela dolenska železnica. Ko bi jo mogli delati po receptu, ki ga on priporoča, imeli bi bili dolensko železnico že davno, in bi ne bilo treba čakati še le njegovega posredovanja, ker nobena vlada ljudem ne bi brnila delati železnico, ako jo hočejo delati na svoje stroške. Toda dežela Kranjska in zlasti prebivalci na Dolenskem so tako ubožni, da se nikakor dela ne morejo lotiti sami, in da bi železnice nikdar ne imeli, ako bi je ne delala država. To so naši državni poslanci pri vsaki priliki povdarjali in to so storili tudi 21. t. m., ko so šli zaradi dolenske železnice k ministrom, in vzeli so seboj vtis, da njih prizadevanje ne ostane brez vspeha. V ta namen nadaljujemo poročilo o omenjeni avdijenci.

Za grofom Margherijem je namreč g. Murnik obširno razložil vse, kar se je od l. 1864 do zdaj godilo zaradi dolenske železnice in kar smo omenjali v začetku današnjega članka, potem sta pa on in g. Kušar g. ministru priporočala, da naj bi se prej ko mogoče rešila prošnja za priprave, ki leži pri slavni vladi. Za njima se je oglasil g. Pfeifer ter naglašal slabe komunikacije po Dolenskem in silno strme ceste, ki zavirajo promet; tudi je omenjal prej tam obstoječih industrijalnih naprav v Gradacu, Soteski, Št. Janžu itd., ki so pa morale ponehati, ko se je naredila železnica iz Zidanega mosta v Zagreb, ki je ves promet odvrnila od Dolenske strani. Knez Windischgrätz je omenjal jako slabih in strmih cest tudi v Trebanjskem okraju, kjer enako čutijo potrebo boljše komunikacije; dr. Poklukar pa je kazal na potrebo, nameravano železnico speljati tudi čez Gorjance v Belo Krajino. Kar pa zadeva državno pomoč, skliceval se je na to, da ste tudi bogati deželi Maravska in Šlezka vsled pogodbe s severno železnico dobile celo vrsto krajnih železnic brez vsakere vdeležbe dotičnih dežel in deželanov. Prav in pravično

bi toraj bilo, da bi se vlada tudi na deželo Kranjsko gledé dolenske železnice ozirala v obilnejši meri, kakor na druge dežele. G. ministerski predsednik priznal je potrebo omenjene železnice in razodel tudi svojo trdno voljo to zadevo po vsi moči podpirati; natančneje se pa o tej reči za zdaj ni mogel izraziti, ker še ni rešena prošnja dotičnega konsorcija za prve priprave, in vlada pred seboj še nima nobenega načrta. Ko bode pa to imela, bo mogla jasno odgovor dati, da bo to in uno sprejela in podpirala, tega ali unega pa da ne more podpirati. Konsorciju, ki se je osnoval za dolensko železnico, je g. minister še posebej na srce pokladal, da naj pri nakupovanju za železnico potrebne zemlje vestno gleda na to, da jo pridobi kolikor mogoče po ceni, da se bo železnica delala kolikor mogoče dober kup, in da ne bo kdo pozneje vladi svojega kosu morda prav debelo zasolil. Ni nam treba praviti, da so naši zastopniki g. ministru obljubili sve svoje moči obračati na to, da se bodo kolikor mogoče odvrnili vsi napeti stroški in da konsorcij ne bode iskal nobenega dobička.

Od grofa Taaffeja podala se je deputacija k trgovinskemu ministru baronu Pinotu, pri kterem se je še jasneje kakor iz pogovora z g. ministerskim predsednikom pokazalo, da bode glavne stroške za dolensko železnico prevzela država. Pri njem sta posebej grof Hohenwart, ki je imel že prejšnji čas s trgovinskim ministrom opraviti zaradi dolenske železnice, pa grof Margheri povdarjala, da gospod minister gotovo že sam vé, da je denarna moč Dolenske in Kranjske sploh veliko, veliko manja, kakor drugih dežel, da se mora toraj samo po sebi pri nas drugače meriti, kakor kje drugje. Gosp. minister je odgovoril, da to dobro vé, in ako je prej rekel, da naj dotični krogi in dežele najprej pokažejo svojo dobro voljo, te njegove besede pač niso imele drugega pomena, kakor da dežela gledé dolenske železnice stori, kolikor more zmagovati (bis zur Leistungsfähigkeit).

Ako to, kar so naši državni poslanci zvedili pri gospodih ministrih, primerjamo s tem, kar je gosp. prof. Šuklje v „Ljubljanskem Listu“ pisal o tej železnici, pač ne moremo pritrditi sodbi „Ljubljanskega Lista“, ki je 20. t. m. v neki domači novici pisal, da popravljena izjava g. Svetca gledé dolenske železnice potrjuje, kar je g. profesor Šuklje v Ljub. Listu pisal o tej zadevi, marveč vidimo med obema velikansk razloček. Po prizadevanju naših državnih poslancev bodo glavni stroški za dolensko železnico zadeli državo, po nasvetu g. prof. Šukljeta bi pa zadeli deželo Kranjsko, oziroma prebivalstvo dotičnih okrajev. Naj toraj naši bralci sami sodijo, katero je za Dolensko in deželo Kranjsko pravilnejši in primernejši, in se li more našim državnim poslancem očitati, da bi ne bili storili svoje dolžnosti. Nam se dozdeva, da bi naši poslanci jako slabo skrbeli za našo deželo, in da bi dolenske železnice nikdar ne dosegli, ko bi se postavili na stališče, ki ga gosp. prof. Šuklje priporoča v „Ljub. Listu“. Ko bi se kak poslanec v državnem zboru na tak način potegoval za dolensko železnico, kakor gosp. profesor priporoča v svojih spisih, bi vlado kaj težko pripravil, da naj se dela loti, ker bi mu, ako drug ne, vsaj denarni minister ugovarjal, da jo po njegovi

trditvi lahko delajo ljudje sami, in da more država k večjemu dovoliti le nekaj neznatne podpore. Ali pa mislite, da bi se v takem slučaju dolenska železnica sploh kaj delala?

To se nam je zdelo potrebno ljudem povedati, da bode vedeli, pri čem so; ako k temu še dostavimo, da so se od trgovinskega ministra trije dolenski poslanci, namreč grof Margheri, knez Windischgrätz in Pfeifer z g. Murnikom vred podali še k poljedelskemu ministru priporočat mu dolensko vinorejsko šolo za izdatno državno podporo, potem dolenski volilci pač lahko razvidijo, da so njih dosedanji poslanci vestno storili svojo dolžnost, in da nimajo nobenega vzroka jim s tem pokazati svojo nezadovoljnost in jim dati nekako nezaupnico, da bi si iskali drugih zastopnikov.

Kmetom v pomoč.

Piše Ivan Belec.

O zemljiškem dolgu.

(Dalje.)

Nekteri tudi zemljiškemu dolgu pravijo realen ali stvaren kredit. Ali to je popolnem napačno, ker stvarnega kredita še ni ne. Hranilnica kaj rada posodi, ako se more intabulirati na prvo mesto ali na kredit ti ne dá niti krajcarja, tedaj ona ne zaupa tebi, ampak vzame v zastavo ali hipoteko tvoje zemljišče.

Ako imaš zadolženo zemljišče, ni prav za prav zemljišče tvoje, ampak upnikovo. Brez upnikovega dovoljenja ne smeš ničesar odprodati, dohodke od zemljišča ali obresti dobiva tudi upnik in vendar, kar je najbolj čudno, davki se vsi do krajcarja le od tebe tirjajo. Ti imaš zemljišče, ki daje 100 gld. čistega dohodka in ob enem se ti je dolg na zemljišči tako pomnožil, da je treba vseh 100 gld. dati za obresti. Ali davkar hoče imeti od tebe na vsak način 30—50 gld. davka. Ti jih se vé da ne moreš plačati, zato te brič za trikrat okliče. Kaj se zgodi? Nobenega kupca ni in tvoj upnik kupi za 1000 gld. Nič ti ne pomaga zdihovati, da je bilo zemljišče s poslopjem vred vredno 3000 gld. in da moraš dobiti 1000 gld., ker si imel le 2000 gld. dolga. Po svetu te poženo in ne dobiš niti krajcarja, ampak — strašno čudo, ti si še 1000 gld. dolžan upniku, ker je upnik zemljišče, ki je bilo 3000 vredno in na kterem je imel 2000 gld. sposojenega, kupil za 1000 gld. Ti skoraj moraš obupati, kajti ko bi bil tudi tako srečen, da bi si s pridnim delom kaj pridobil, upnik ti ima pravico vse vzeti.

Upnik je posodil le na tvoje zemljišče, tebi ni zaupal niti krajcarja in vendar morata za povračilo dobra stati zemljišče in ti.

Zemljiški dolg je toraj najgrozoviteja neumnost. Zategadel moramo tirjati, da se odpravijo postave, ki kmetu dovoljujejo ali celo ukazujejo na zemljišče dolg delati.

Razkosavanje in nakopičevanje zemljišč.

Zemljišča so se še le v sedanjem stoletju začela razkosavati; prej to navadno ni bilo dovoljeno razen ob laški meji. Postave, ki to dovoljujejo so škodljive, ali vendar bi ne mogle dosti škodovati, ko bi se

pri tej prikazni? To-le: Glej, pesnik sam je ne le katoličan, ampak celó katolišk duhoven, od druge strani pa tudi katoliški duhovni sami priznavajo resnico njegovih nazorov; ta je toraj sodba, ta je glas, je nauk onega duhovstva, katero nam je velel Jezus Kristus poslušati, kakor Njega samega: Kdor vas posluša, mene posluša. Nas ne bodo li po tem takem zadele besede prerokove: Vae qui dicitis bonum malum et malum bonum. Se ne pravi to s posvečenim jezikom našim zmoto proglašati za resnico. Hočemo li kot katoličani, kot duhovni mladino slovensko vabiti, da, gnati v brezno pesimizma? Premislimo vendar, predno kot katoliški razumniki, kot katoliški duhovni tako slepo odobrimo in strastno hvalimo, kar je spisal sicer naš brat, sicer duhoven, toda zapeljan, nevedé, kako daleč morajo dosledno peljati ideje, ktere je vpodobil v divnih svojih poezijah. Premislimo dobro, bratje, ker kakor brž odobrimo brezpogojno vse, kar najdemo pri našem pesniku, posebno pa njegovo naziranje o svetu in stvaritvi v pesni „Človeka nikar!“, tedaj se bo smelo med nami tudi pisati pa brati marsikaj drugega, kar mora pogubno biti naši mladini. Da, ako sme duhoven med Slovenci peti „Človeka nikar!“,

potem bomo mogli neuhovnim še manj zameriti, ako nam blažijo mladino z duhomornimi pesimiističnimi novelami, s predlaganjem Turgenjevovih romanov. Ako je dobra ali celó katoliška v duhu katekizma zložena pesen „Človeka nikar!“, potem mora še bolj katoliško, še svetejše biti dr. Tavčarja šesto poglavje v „Mrtvih sreih“, kteremu je postavil za krono Gregorčičevega „Človeka nikar!“. Ako pa s tem odobrimo dr. Tavčarjeve principe, še z boljšo vestjo priporočamo mladini vse drugo, kar je pisal „Dunajski Zvon“ in kar še piše „Ljubljanski Zvon“, ker med „Zvonovimi“ sodelavci odlikuje se pred vsem dr. Tavčar po svojem brezverskem, vse, kar je krščanskega, zasmehujočem duhu. Da, ako katoliški razumniki odobrimo duh Gregorčičevega „Človeka nikar!“, prezremo vse, kar se je v zadnjih letih v naše slovstvo zaneslo brezverskega in protikrščanskega po Stritarju in njegovih sodelaveih; kaj pa je to in kaka nevarnost iz tega preti naši veri, dokazal sem dovolj v „dvanajstih večerih“. Da, zdí se mi, kakor da bi samega hudiča s krščanskim krstom krstili in mu nadeli ime svetnikovo ter ga postavili neskušeni mladini v čiščenje, ravno tako se mi zdí, ako Gregorčičevega „Človeka nikar!“ pri-

znamo za katoliško dete in se ne sramujemo ga celó v eno vrsto z „Očenašem“ staviti. Ako mi pesimizem tako zagovarjamo, kdo bo potem zamogel vzdržavati neskušeno mladino, med katero se gojijo naše prihodnje pesniške in pisateljske moči, iz ktere požene naše slovstvo, naša duševna prihodnost, nove kali, kdo bo mogel, pravim, zabraniti tej mladini, da se z vso mladeniško gorečnostjo in navdušenostjo ne podá pesizmu v naročje? Ali nam ni znan neizmeren vpliv, kterega ima umetniški veleum na podložne duhove, posebno na mladino, ki je za vse lepo, idealno, tako dovzetna? In tak veleum, radi priznamo, je pesnik Gregorčič, ki z dovršeno obliko in z omamljivo besedo čitatelja očara in se polasti srea in duha. Poezije njegove morajo vplivati na našo mladino, na razvijajoče se mlade moči med nami, mogočno vplivati. In da je že vplival, prizná sam g. Levec v svoji oceni Gr. poezij v „Ljub. Zvonu“ l. 1882: Že X. (t. j. Gregorčič) je pri nas rodil vse polno epigonov. Vzemi v roke kteri si bodi leposlovni list slovenski, toliko pesnij znanih in neznanih pesnikov te spomina X—a! Ako ima že ta toliko naslednikov, koliko jih bode imel še le Gregorčič! Veselo znamenje je

kmet ne smel zadolževati. Akoravno je razkosavanje po postavi dovoljeno, se zdi vendar kmetu sramotno. Le kedar sila kola lomi, le kedar bi se moral dolg poplačati, le tačas se kos zemljišča odprodá. Največ se pa v tem oziru greši, kedar pride zadolžena kmetija na kant, in jo kupi kak zemljiški barantač. Kupi jo dober kup, potem jo pa na drobne kose razdrobi in sosedom prav osoljeno prodaja. Na Kranjskem imamo več ljudi, ki se s tem poslom bavijo. Ker ti ljudje ravno tako velike dobičke v žep spravljajo, kakor drugi mesarji, bi nič ne škodovala, ko bi se jim najdražji patent naložil.

Zakaj je razkosavanje zemljišč škodljivo? Pri nas na Kranjskem so večinoma tako majhne kmetije, da se brez škode ne more nič od njih odprodati. Kdor še kaj od kmetije odproda, tam se mora tudi nekaj živine odprodati, tam družina nima več zadosti opravila in gospodarsko poslopje postane preveliko. Rekli bi skoraj, da so pri taki kmetiji stroški ravno tako veliki kot prej, dohodki pa precej manjši. Ali tudi taka kmetija, ki ima po vseh krajih prikupljene kose, je v gospodarskem oziru slaba. Koliko je treba več vožnje in dela, koliko se gnoja potrebuje, kako težko se nadzoruje, kake sitnosti so dostikrat pri setvi in žetvi!

K temu, da imajo pri nas kmetije tako raztresene kose, je veliko pripomogla tudi razdelitev občinskih pašnikov in gojzdov, ki se je v zadnjih dvajsetih letih vršila. Pač se mora vsakemu smešno zdeti, ki pregleduje oddeljene kose. Od daleč se ravno tako vidi, kakor bi bili inženirji jermena rezali, kajti dobé se parcele, ki so dolge po sto ali petsto klafter, široke pa tako, da bi še kozla ne mogel prevrniti.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. aprila.

Notranje dežele.

Na *Primorskem* so volitve v državni zbor razpisane v treh oddelkih, namreč za Tržaško mesto, za Goriško grofijo in za mejno grofijo Istersko. V Trstu se volitve pričnó 29. maja v prvem, 1. junija v drugem in 7. junija v tretjem razredu, za jednega poslanca v vsakem razredu. Trgovinska in obrtna zbornica voli svojega poslanca 10. junija. Na Goriškem pričnó se 29. maja volitve v kmetijskih občinah, ktere imajo voliti dva poslanca; mesta in trgi volijo svojega zastopnika 2. junija, trgovinska zbornica Goriška 6. junija, veliko posestvo pa 8. junija v Gorici. — Istra bo volila svoje zastopnike po kmečkih občinah 29. maja, po mestih in trgih 2. junija, v trgovinski zbornici Rovinjski 6. junija, v velikem posestvu pa 8. junija. — Tako se bode tudi na Primorskem začela volilna borba skoraj da v tistem času — razločka bo tu pa tam le za jeden dan — kakor pri nas. Iz sreca bi ji vošili, da se ji volitve v narodnem obziru bolje obnesó, kakor pred šestimi leti. Naj bi dobila več narodnih in manj lahonskih poslancev!

Poljaki se ne strinjajo z idejo, da bi se letos dala prednost novemu državnemu zboru gledé prvih sej in da bi se deželni zbori še le potem sošli, kakor smo v sobotnem listu poročali, poslednje mesece leta. Poljaki so teh misli, da naj se deželni zbori

to Tako g. Levec; govoril je resnico. Res, mogočno vpliva velik pesnik na razvoj slovstva, on mu dá novih zakonov, on mu samooblastno odkaže pot, po katerem ima v prihodnje hoditi. Največi naš pesnik Prešeren, zapel je od ljubezni tako čarobno, da je vsemu našemu pesništvu, ki se je po njem jelo razvijati, zavdal in vtisnil mu erotičen značaj, in to tako veljavno, da sploh pri nas nikdo si pesniškega imena obetati ni smel, ako ni bil zaljubljen, ali saj se ni zaljubljenega delal, ako ni zaljubljeno pel. Ta resnična ali domišljena zaljubljenost naših pesnikov, pripisati se ima pred vsem mogočnemu vplivu Preširnové lire. Zdaj pa, ko je drug naš veliki pesnik, kteremu prisojamo s Preširnom enako ali skoro enako slavo, ko je Gregorčič v svojem „Človeka nikar!“ zapel visoko pesen pesimizma, kteri se več ali manj javlja tudi iz drugih pozicij njegovih, zdaj bodo, kterikoli se čutijo od Muze navdihnjeni, poklicani in nepoklicani bodo po njem zavlekli in zaslišalo se bode od Triglava do Adrije, od Drave do Soče en glas, ena prošnja do Boga: Reši nas iz pekla tega življenja! In jokalo se bo in stokalo, cvililo in tulilo, tako, da bo res kazalo ljubo Slovenijo zapustiti in preseliti se — v Ameriko.

(Dalje prih.)

snidejo že meseca junija, državni zbor naj se pa odpre meseca septembra.

O *Hohenwartovem klubu* se čuje, da bode v bodočem državnem zboru še dosti krepkeji, nego je bil do sedaj, ker se mu misli nekaj poslancev dosedanjega osrednjega kluba pridružiti. Kakor znano, so bili vsi slovenski poslanci udje Hohenwartovega kluba.

Pisali smo, da je bilo zaradi *volilnega manifestá*, ki so ga levičarji izdali in so z njim cesarju samemu demonstrirali, ki je ravno tedaj imel prestolni govor, zaseženih pet nemško-liberalnih listov, ki so dotični manifest prinesli. Konfiskacija je napovedalo državno pravdníštvo, vlada jo je pa potrdila. Kakor mora pa vsaka konfiskacija tudi sodnijsko potrjena biti, prišla je tudi le-ta pred svetniško kamoro dolenje-avstrijske deželne sodnije, ktera pe konfiskacije ni potrdila in je liste oprostila.

Naš list se je o raznih prilikah že tu pa tam s posebnim veseljem pečal s *Slovaki*, po gorenjem planinskem delu bogate ogerske države, pod visoko Tatro živečim narodom, ki je Čehom in Slovencem najbolj v sorodu med vsemi Slovani in je na tem svetu poleg pruskih Poljakov najbolj zatiran slovanski narod. Omenjali smo tudi že, da so v sedemdesetnih letih Madjari temu narodu njegovo „Matico“ zatrli, šole prepovedali, knjige vničili, denar pa pobrali. Namesto tiste sostavilo se je sedaj v Budapeštu društvo „kulturno društvo za Slovake“, ktero jih hoče z ogerskega stališča in z madjarskim obličjem za kulturo pridobiti, t. j. če se bo dalo, pomadjariti. Ko je to društvo svoje delovanje pričelo, otvoril je sejo Cipški škof Csaszka, reki: „Zgodovina naše domovine nam pravi in lastna skušnja nas uči, da so ogerski Slovaki pri vsaki priložnosti pokazali neomahljivo zvestobo do apostolskega kraljevega prestola, nerazrušljivo vdanost do svoje ogerske domovine in bratovsko ljubezen do svojih madjarskih rojakov, ktera se opira na neizcrpljivo čut tisočletne domovinske skupnosti. Ta domoljubna čut je v slovaškem narodu tako vkoreninjena, da jo do sedaj ni zamogla nobena reč omajati. — Da se bode ta čut med Slovaki tudi še nadalje ohranila neomadeževana in da se bo v domoljubnem smislu z Madjari v jedno skupino spojila, ter s tistimi združena v kulturno napredovala, zedinili so se veljavni možje gorenje Ogerske, med kterimi je tudi nekaj državnih poslancev in kterim je pravi blagor gorenje Ogerske in pa Slovakov pri sreč, da ustanové društvo, ktero bo imelo nalogo gmotni in duševni blagor pri Slovaki povzdigniti ter mu s tem gmotno blagostanje pospeševati in sicer z razširjanjem podučljivih, koristnih, poljudnih in pocenih slovaških knjig, časnikov in knjižur.“

Vnanje države.

Anarhizem se tudi že po *Rumuniji* prikazuje. Ministerski predsednik Bratianu hotel se je minoli teden odpeljati na svoje posestvo, ki ga ima doli nekje v globoki pa rodovitni Rumuniji na kmetih. Na kolodvoru bliža se mu človeče že večkrat kaznovano, ktero so tudi takoj prijeli. Dobili so pri njem nabit revolver, nekaj streliva in pa pisanje na ministerskega predsednika, v kterem se mu je s smrtjo žugalo. Kaj je potepuh nameraval, telegram ne pové; po rečeh soditi, ktere so pri njem dobili, dobrega izvestno nič. Mikavno bi bilo zvedeti, ali je nameravano strahovanje podvzel na lastno roko, ali ga je pa kaka banda poslala, kar ni prav nič nemogoče, kajti Bratianu v Rumuniji pri ondašnjih irredentovcih ni prav nič priljubljen, ker je preveč prijatelj z Avstrijo in so mu zaradi te njegove politične lastnosti tudi že večkrat okna pobili.

Nada na ohranjenje miru med *Angleško* in *Rusijo* v Aziji je popolnoma podobna sneženi ravani, na kateri sneg kopni, da ga je od dne do dne manj videti, dokler popolnoma ne zgine. Prav taka je z ohranitvijo miru v Aziji. Če tudi ni še nemogoče, da bi se mir hudemu boju umaknil je vendar le nada za ohranitev njegovo jako upadla, in dan za dnevom, uro za uro upada še bolj. Rusi od Angležev vedno več zahtevajo; prelaz za prelazom in reko za reko hočejo imeti. Angleži so dovoljevali, pravijo, dokler se jim je to še umestno zdelo, sedaj pa to več ne gre in tehtnica se bo nagnila. Skledica, ki na vojsko kaže, je silno silno obložena, tako, da ona, ki je za mir določena že skoraj visoko o zraku visi. Ruski car Aleksander sicer še vedno trdi, da ničesar srčneje ne želi, kakor miru, toda, kdo bo le takim željam kaj vere pripisaval, ko še nas zgodovina vse kaj družega uči? Ranjki car Aleksander II. je po svojem kanclerji Gorčakovem lordu Beaconsfieldu tudi zatrdoval, da je ni reči, ki bi mu bila bolj pri srei, kakor mir, in vendar so že teden pozneje ruske konje v Prutu napajali, in ruski bajoneti proti Dunavu štrleli. Skoraj, da se bodeta počila Rus in Anglež, ako Rusi ne odjenjajo vsaj za sedaj od svojega prodiranja v Afganistanu, če tudi nista pripravljena za boj. Upanja za ohranitev miru je od dne do dne manj, pač pak ga je še veliko, da bo vojska ostala omejena na Azijo.

Domače novice.

(O našem šolstvu) ima „Politik“ iz Ljubljane sledeč telegram: „Slovenski članje deželnega šolskega

soveta predlagajo razširjanje slovenskega podučnega jezika na pripravnici za učitelje in učiteljice v Ljubljani, vpeljavó slovenščine za podučni jezik na vadinici, kjer se je do sedaj nemški podučevalo, in razširjanje slovenskega podučnega jezika na velikih gimnazijah v Ljubljani in Rudolfovem.“ Kakor nalašč za odgovor na to si pa na c. kr. preparandiji prizadevajo nemščino še bolj vtrditi, kakor je bila do sedaj, kar mislijo s tem doseči, da pri službi božji nemški pojó.

(Preč. gosp. kanonik dr. Kulavie) ima danes zvečer ob 6. uri z Dunaja stalno priti v Ljubljano.

(Trgovinska in obrtniška zbornica) volila si je v soboto zopet za predsednika g. Josipa Kušarja, za podpredsednika pa g. J. N. Horaka.

(Dnevni red javne seje mestnega odbora), ktera bode v torek, 28. dan aprila 1885. leta ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. I. Naznanila prvosedstva. — II. Personalnega in pravnega odseka poročilo o izvršenih letošnjih dopolnilnih volitvah v mestni odbor. — III. Šolskega odseka poročilo: a) o prošnji šolskega sluga Štepana Benčine za pripoznanje nagrade zaradi posla pri obrtni šoli; b) o prošnji šolskega sluga Franca Boléta za povišanje plače.

(Kapelica v Marijanišču) se že pridno zida. Začeli so z delom velikonočni teden in že se dviguje zdaj zid nad 4 metre visoko. Ako bo vreme ugodno, bode se ji streha v kakih 14 dneh postavljati jela; meseca junija bode oblokana in sredi septembra popolnoma dovršena ter blagoslovljena. Zlog se ji je izvolil oni „pričetne renaissance“ (Frührenaissance), ki se odlikuje po svoji priprosti lepoti ter je ob enem najceneji. Lepi naris ji je naredil v tej stroki jako izurjen g. Ad. Wagner (sedaj profesor na državni obrtniški šoli v Gradcu, poprej mestni inženir Ljubljanski); poglavitne mere njene so: 20 metrov do konca apside, 7 metrov širokosti, ter 8½ mtr. visokosti do vrh obloka (bo toraj nekoliko daljše kot Alojzijeviska in to gledé na prihodnji narastek gojencev, kterih je že zdaj 108!). Kakor je iz narisa sklepati, bo to posebno vabljiva, svitla in prijazna hišica Božja, v kateri se bo veliko molilo za vse blage dobrotnike Marijanišča; naj je toraj to svetišče Matere Božje „Pomoči kristjanov“ vnovič toplo priporočeno za nadaljne mile darove.

(Prijazna pobožnost majnika) se začne prihodnji petek. Kakor navadno bodo tudi letos „Šmarnice“ v stolni cerkvi zjutraj ob 5. uri slovenske in zvečer ob 7. uri nemške. Te zvečerne, nemške namreč, bode imel na daleč okrog znani P. Maks Klinkowström, iz družbe Jezusovega reda. Za pripravo bode o. Klinkowström začel že 30. aprila zvečer ob 7. uri in potem bo celi majnik premišljevanje nadaljeval.

(Padel je na tla) delavec Valentin Indof danes dopoldne v smodkarni pri nekem delu blizo stropa ter se tako poškodoval, da je prinešen v bolnišnico čez pol ure umrl.

(Shoda) na rožniku vdeležilo se je včeraj vse polno ljudi obojega spola, vsakega stanu, poklica in vsake starosti. Saj je bil pa tudi dan za to kakor nalašč.

(Kebrovo leto) bode letošnje leto. Že jih na večer vse polno brenči po zraku, kakor svinčenke v vojski. Kmetje nabirajte in pokončujte hrošče, sicer Vam bode njihov zarod — črv — pokončaval žita pozneje. Zjutranji čas je za nabiranje hrošcev najbolj ugoden. Hrošči so Vam posebno dobra in tečna hrana kuretnini, če jih je pa le preveč so pa tudi izvrstno gnojilo.

(Požar.) Iz Dolenjevasi pri Ribnici se nam piše, da so 23. t. m. popoldne štirim gospodarjem, in sicer šte. 1 do 4 v ulicah pogorele hiše, potem pa so raztrgali streho, da so ogenj ustavili. Okoli 30 gospodarjem pogoreli so pa skednji in kozolci, ki za vasjo stojé na polji proti Kočevarji. Razun domače požarne brambe prihiteli so na pomoč še gasilci iz Ribnice in Kočevja s svojimi brizgalnicami, kterim se je posrečilo gosto ležečo in veliko vas obvarovati še večje nesreče. Ogenj je nastal pod nekim kozolcem, kjer so se otroci igrali z žvepljenkami.

(Za železnico iz Novega mesta na hrvaško mejo) dovolilo je c. kr. trgovinsko ministerstvo delati tehnične priprave za navaden tir, ter je dotično dovoljenje dalo grajsčaku vitezu Savinšku v Metliki. Ob enem delale se bodo priprave za stransko progo v Kočevje. Dovoljenje je veljavno za pol leta.

(Vesel god) praznoval je letos preč. gospod kanonik Jurij Jan, dekan Dolinski v Tržaški

škofiji. V četrtek zbralo se je ondi mnogo mnogo duhovščine iz sosednjih župnij, kakor tudi iz Trsta, da proslavijo prvoroditelja med duhovniki onega kraja za njegovi navdušni trud za naše svetinje. Posebna čast doletela je pa velečenjenega gospoda popoldne, ko se pripeljeta premili g. škof dr. Glavina in pa stolni prošt Tržaški dr. Šust pod njegovo gostoljubno streho. Kdor pozna moža-poštenjaka preč. Jurija Jana, mu bode tolišno odlikovanje izvestno iz srca privoščil ter mu bode z nami vred zaklical: Še mnogaja leta!

(Primereno vprašanje.) Zakaj velja v Ljubljani vrček piva 12, izjemoma tudi 10 krajcarjev, v Mariboru in Celovci pa 8 krajcarjev? In kakor strokovnjaki trdijo, ki kakovost piva poznajo, ono pivo niti za las slabše ni memo Ljubljanskega. Ječmen je povsod enake cene, namreč na pol zastonj, kakor še nikdar ni bil, hmelj je tudi zdatno ceneji, kakor je bil leta 1850, kedar se je še bokal piva pilo po groši. Ako se ne motimo, bo vzrok prav tisti, kakor pri pekih pri ceni pšenici in majhnem kruhu.

(Osmi snopič „Ljudske knjižnice“) je izšel. Nadaljuje se povest „Za očim dom“; iz novega se začneja „Mati in sin“, česki spisal kanonik Václav Štule, preložil Leopold Gorenjec-Podgoričan.

Razne reči.

— Najstarši umetni zob. V muzeji v Cometi na Toskanskem, ki obsega bogato zbirko iz grobov starih Etruskov, so našli tudi glavo nekega Etruska, ki ima ponarejene zobe. Kakor sodijo veščaki so ti umetni zobje izrezani iz zob kake večje zveri in da so bili z zlato žico pritrjeni na pravi zob. Grob, v katerem so našli to glavo, je iz petega ali šestega stoletja pred Kristusom.

— Ogenj v jezdarni. V Richmondu v Ameriki je pred nekaterimi dnevi zgorel cirkus ali jezdarna. Ko je ogenj nastal, bila je jezdarna natlačena mnogoštevilnega ljudstva, ki se je pri prvem klicu: „ogenj“ vsulo proti izhodu. Nad 100 oseb je bilo zmečkanih in pohojenih. Celi leseni cirkus je zgorel, kakor tudi 50 konj, mnogo zveri, med njimi 5 levov. Cirkus je bil zavarovan za znatno svoto, škoda jo pa še presega, ker znaša 600.000 dolarjev.

— Veliko nam še manjka, nam katoliškim Avstrijcem! 35 milijonov nas je in še ene katoliške univerze nimamo. V tem oziru smo še za Beduini v Siriji vzadej, ki imajo na razpolaganje izvrstno urejeno katoliško univerzo v Bejrutu. Vodijo jo jezuitje s takim uspehom, da se more meriti z najboljšimi v Evropi. Sinovi beduinskih glavarjev od daleč in blizu prihajajo k temu studencu vede, da se izobražijo v novodobnem slovstvu in drugih potrebnih vedah. Odlično mesto med jeziki, ki se ondi predavajo, zavzema arabščina, kar je baje vzrok, da dobivajo jezuitje svoje gojence in učence še celo iz daljne Arabije. Tudi slovanščina se podučuje, ker je nekoliko dijakov tudi Slovanov, namreč Bulgarov, večina jih je pa iz Sirije, Palestine, Egipta in bližnjih pokrajin. Pri poduku nima razloček v veri nobene veljave in nobenega pomena, ker to katoliško univerzo obiskujejo katoličanje, razkolniki in mahumedani. Da vstrežejo vsem zahtevam in potrebam, otvorili so jezuitje lanske leto še zdravniški oddelek, katerega do tedaj še ni bilo. Tako razširjajo ti „črni“ jezuitje Kristusovo vero in prosveto med paganskim narodom, med tem, ko jim Evropa vrata zapira, zato se pa tudi vedno bolj v paganstvo pogrezuje. Vspeh katerega imajo jezuitje v Armeniji, Siriji in Indiji prav dobro osvetljuje besede, da odvzame Bog kraljestvo božje kakemu nevhvaležnemu narodu in ga dá drugemu, ki bode sad obrodil. V Evropi otemnelo je vsled mlačnosti vernikov solnce krščanstva, na vzhodu med mahumedani in Hindu pa vzhaja!

— Brezverskim šolam v Belgiji teče voda v grlo. Nedavno je izšel kraljevi ukaz, vsled katerega se je zaprlo devet tacihi šol, ki so požrle neznanske svote, pa bile cel čas prazne. Učitelji so imeli celo leto počitnice, ker katoliški starši so pošiljali svoje otroke rajše v katoliške šole, ktere so na lastne stroške vzdrževali. Zdaj se je spremenilo. Brezverske šole se zapirajo, katoliške je pa vzela država v svojo oskrb. Kako slabo obiskane so bile brezverske šole, kaže to, da je bilo v onih devetih šolah v vseh razredih le 24 otrok, med tem ko je imelo 9 katoliških šol v ravno tistih krajih 1100 učencev.

— V katoliško cerkev se je vrnil prejšnji anglikanski nadškof v Dublinu, French po imenu. Tako moč ima resnica, da zapusti človek vse zločnosti in mastne dohodke, ktere bi še imel, ko bi ostal v zmoti.

Telegrami.

Krško, 27. aprila. Občine sodnijskega okraja Krškega postavile so si dosedanjega

državnega poslanca g. Pfeiferja enoglasno z nova za kandidata. Živio!

Dunaj, 27. aprila. Grof Kalnoky misli, da bi bila nevarnost za mir velika, če bi se Angležem posrečilo Turčijo za-se pridobiti.

Petrograd, 27. aprila. Britansko ministertvo predlaga naši vladi, da naj bi se Pendješka zadeva izročila možem v presojo. „Times“ kljub temu misli, da se bode diplomatsko poslovanje skoraj vstavilo, če tudi zaradi tega še ne bo takoj puška pokala. Če bi se pa le vojska vnela, morala bi Angleška Dardanele obkoliti. Sicer bi se pa Rusiji tudi še do živega prišlo, če bi Angleška tiste narode poiskala in za prijatelje pridobila, ki imajo z Rusi še stare račune poravnati.

London, 27. aprila. Ruski odgovor na poslednjo angleško depešo se tukaj ne smatra ugodnim. Včeraj je bil zopet ministerski zbor, ki je končno poslal depešo v Petrograd. Kakor pravijo, zahtevali so menda zopet da naj se prične preiskava zarad postopanja generala Komarova.

Tujci.

25. aprila.

Pri **Maliči**: Jurij Frank, fabrikant, iz Berolina. — Maks Hosse, trgovec, iz Draždan. — Karl pl. Dittl, Karl Preglhof, zasebnika, z Dunaja. — Maks Kramer, trgovec, z Dunaja. — Karl Miklavčič, duhovnik, iz Škedenja.

Pri **Slonu**: Baron Hennoberg, e. k. stotnik, z Dunaja. — Josip Žitko, pivovarnar, s soprogo, iz Prage. — Marija Suput, zasebnica, iz Siska. — Leopold Globočnik, iz Železnikov. — Militzer, zasebnik, iz Mengša. — Frane Kerčevani, zasebnik, iz Dornberga.

Pri **Južnem kolodvoru**: Baron Poche, grajščak. — Ljudevit Niessner, agent, iz Gorice. — Knez, posestnik, z Dolenskega.

Umrli so:

22. aprila. Neža Sever, branjevka, 67 let, Stari trg št. 21,

prsa vodenica. — Štefan Vizjak, davkarskega sluga sin, 7 mes., Cesarja Jožefa trg št. 1, božjast.

24. aprila. Amalija Hrovat, delavčeva hči, 11 mes., sv. Florijana ulice št. 33, Rhachitis. — Karol Sieherl, davkarski praktikant, 23 let, sv. Petra cesta št. 47, jetika. — Janez Drol, koudakterjev sin, 3 mesece, Kolodvorske ulice št. 22, božjast. — Friderik Gärtner, kondukterjev sin, 4 leta, Barvarska steza št. 6, davica.

25. aprila. Marija Grum, delavka, 42 let, sv. Petra cesta št. 25, jetika. — Jernej Jeranič, delavec, 76 let, Kladezne ulice št. 21, Marasmus.

27. aprila. Matija Levec, knjigoveza sin, 11 mesecev, Stari trg št. 15, Bronchitis capillaris.

V bolnišnici:

22. aprila. Tine Šuštar, mizarjev sin, 2 leti, Rhachitis. — Ana Grablovič, delavka, 35 let, jetika. — Jožef Peče, delavec, 54 let, Pleuro pneumonia dextra.

23. aprila. Anton Lovšin, čevljar, 22 let, Vitium cordis. — Mihael Hafner, delavec, 55 let, Pneumonia.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

27. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	80	gl.	95	kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	81	„	30	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	105	„	50	„
Papirna renta, davka prosta	96	„	35	„
Akcije avstr.-ogerske banke	857	„	—	„
Kreditne akcije	282	„	50	„
London	126	„	10	„
Srebro	—	„	—	„
Francoski napoleonid.	9	„	97	„
Ces. cekini	5	„	89	„
Nemške marke	61	„	60	„

Od 25. aprila.

Ogerska zlata renta 6%	—	gl.	—	kr.
„ „ 4%	94	„	05	„
„ „ papirna renta 5%	89	„	85	„
Akcije anglo-avstr. banke	200	gl.	97	25
„ „ Länderbanke	96	„	20	„
„ „ avst.-oger. Lloyd v Trstu	556	„	—	„
„ „ državne železnice	299	„	75	„
„ „ Tramway-društva velj. 170 gl.	213	„	25	„
4% državne srečke iz l. 1854	250	gl.	126	50
4% „ „ 1860	500	„	138	80
Državne srečke iz l. 1864	100	„	170	—
„ „ 1864	50	„	170	—
Kreditne srečke	100	„	179	50
Ljubljanske srečke	20	„	23	50
Rudolfove srečke	10	„	18	—
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	113	„	20	„
„ „ Ferdinandove sev.	105	„	50	„
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104	„	—	„

Priporočljive slovenske molitvene knjige,

ktere ima v zalogi

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

	pol usnje	vse usnje	zlata obreza
Sveta Ana ali molitvene bukvice v češčenje sv. matere Ane. Spisal Hrisogon (z velikimi črkami)	— gl. 60 kr.	— gl. 80 kr.	1 gl. — kr.
Ave Marija! Podučljivo razlaganje molitve „Češčena si Marija!“ Za šmarnično opravilo spisal Jožef Kerčon	— „ 80 „	1 „ — „	1 „ 20 „
Družbene bukvice za dekleta in molitvene bukvice. Spisal J. Rozman		1 „ 30 „	1 „ 70 „
Gospod usliši moje molitev. Molitvene bukvice za pobožne Slovence. Spisal I. Volčič. (Velik tisk)		1 „ 10 „	1 „ 50 „
Hvala božja	— „ 35 „	— „ 50 „	— „ 56 „
Kruh angeljski. Molitvene bukvice za mladino	— „ 30 „	— „ 40 „	— „ 60 „
Kruh nebeški ali navod, pobožno moliti in častiti presveto Rešnje Telo s trojno mašo in drugimi navadnimi molitvami. Spisal Janez Zupančič	— „ 70 „	— „ 90 „	1 „ 20 „
To knjigo smemo čast. občinstvu toplo priporočati, ker obsega, kakor je že iz naznanjenega naslova razvidno, bogato zbirko molitev v češčenje sv. Rešnjega Telesa. Udom, na mnogih krajih razširjene bratovščine presv. Rešnj. Telesa, bode posebno dobro služila kakor popolni molitvenik. Čisti dobiček odločen je dobroteljnemu Vincencijevemu društvu.			
Lilija v božjem vrtu ali deviški stan, njegova lepota in pripomočki ga ohraniti. Sp. Jeran in Zamejic		— „ 50 „	— „ 70 „
Sveti listi in evangeliji	1 „ 40 „	1 „ 70 „	2 „ 50 „
Marija Devica, Gospa Jezusovega presv. Srca. Spisal J. Dolenc		1 „ 24 „	1 „ 70 „
Mašne in druge molitve. Spisal L. Pintar	— „ 45 „	— „ 56 „	— „ 80 „
Svete molitve z odpustki. Molitvenik za pobožne katoliške kristijane. Spisal Jožef Erker	1 „ — „	1 „ 20 „	1 „ 50 „
Knjiga obsega bogato zbirko za vsako potrebo primernih molitev, ktere so vse z odpustki sklenjene. Papir je bel, tisk lep, črke primeroma velike. Časopisi so se o tej knjigi izvestno izrazili ter ji prednost pred drugimi pripoznali.			
Naša ljuba Gospa presv. Srca. Spisal Ivan Volčič		— „ 90 „	1 „ 30 „
Nebeške iskrice za mladost, pa tudi za odrasčene ljudi	— „ 30 „	— „ 35 „	— „ 55 „
Razlaganje sv. maše po čast. očetu Martinu Cochemu. Domače in molitvene bukve		1 „ 40 „	2 „ — „
Šmarnice ali Majnikovi ogovori. Spisal Sim. Gaberc	— „ 90 „	1 „ — „	1 „ 20 „
Vedno češčenje sv. Rešnjega Telesa. Spisal Bonač		1 „ 24 „	1 „ 70 „
Vertec nebeški. Molitvene bukvice za pobožne Slovence. Spisal Ivan Volčič		— „ 70 „	1 „ — „
Zvonček nebeški, ali molitvene bukve z mašnimi, spovednimi, obhajilnimi molitvami itd.		— „ 52 „	— „ 80 „

Vsi ti naznanjeni molitveniki, so le en del naše zaloge in so oziroma njih vsebine vsega priporočevanja vredni. — Kdor pa želi popolnejši imenik, kteri je ravnokar izšel, mu ga tudi radi pošljemo.

(1)